

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра державного будівництва

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Порядок прийняття та державна реєстрація нормативно-правових
актів публічної адміністрації»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Затверджено на засіданні
Вченої ради
протокол № від   р.

Ректор
_____ **Анатолій Гетьман**

Харків 2021

Програма навчальної дисципліни «Порядок прийняття та державна реєстрація нормативно-правових актів публічної адміністрації» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 29 с.

Розробник:

Петришина Марина Олександрівна,
кандидат юридичних наук, доцент

Чиркін Антон Сергійович,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри державного будівництва
(протокол № 3 від 14 вересня 2021 р.)

Завідувачка кафедри – Серьогіна Світлана Григорівна, доктор юридичних наук, професор

Зміст

1. Вступ.....	4
2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці)	8
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	11
4.1. <i>Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять:</i>	11
- форми організації освітнього процесу: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи.	11
- види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.	11
4.2. <i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти</i>	11
4.3. <i>Освітні технології та методи навчання</i>	12
4.4. <i>Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни</i>	12
4.5. <i>Навчально-методичне та інформаційне забезпечення</i>	15
<i>навчальної дисципліни</i>	15
Додаток 1	22
Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни.....	22
Додаток 2.....	25
Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей	25
Додаток 3.....	27

1. Вступ

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни – формування системи знань щодо теоретичних засад і сучасного правового регулювання порядку прийняття й державної реєстрації нормативно-правових актів; опанування студентами знань щодо вимог до нормативно-правових актів, що подаються на державну реєстрацію, й вироблення умінь застосовувати набуті знання на практиці.

Завдання:

– опанування знань щодо сутності і значення порядку прийняття й державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації, основних категорій у цій сфері;

- розуміння специфіки чинного законодавства, що регламентує порядок прийняття й державної реєстрації нормативно-правових актів, бути здатним тлумачити й застосовувати його;

- визначення основних тенденцій розвитку в діяльності публічної адміністрації щодо прийняття й державної реєстрації нормативно-правових актів;

- виявлення проблем у сучасній практиці нормотворення в Україні;

- аналіз проведення антикорупційної, антидискримінаційної, гендерно-правової й цифрової експертиз (проектів) нормативно-правових актів;

- дослідження нормативно-правових актів щодо відповідності їх положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини.

1.2. *Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми:* за вибором студента.

1.3. *Пререквізити:* публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці.

1.4. *Кореквізити:* адміністративні послуги в сфері юстиції; конституційний механізм захисту прав людини.

1.5. -.

1.6. *Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:*

ПК 1. Знання доктринальних положень щодо розуміння основних принципів правотворчості.

ПК 2. Навички щодо визначення актуальних проблем сучасного правотворення.

ПК 3. Уміння визначати проблеми у сфері правового забезпечення правотворчості в Україні та у зарубіжних державах.

ПК 4. Знання основних напрямів діяльності з адаптації національної системи законодавства до законодавства ЄС.

ПК 5. Уміння визначати проблеми нормативно-правового регулювання техніко-технологічних складових правотворчості та нормотворчої діяльності.

ПК 6. Знання у сфері використання провідних методик, інструментарію, вимог та правил формування змісту нормативно-правових актів.

ПК 7. Оцінка взаємодії міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України у контексті удосконалення нормотворчої діяльності.

ПК 8. Здатність аналізувати зарубіжний досвід нормотворчої діяльності та виявляти основні напрями підвищення її ефективності.

ПК 9. Здатність розуміти основні завдання Міністерства юстиції України у питаннях розробки правил та засобів нормотворчої техніки.

ПК 10. Знання та уміння встановлювати умови та фактори застосування правил формування змісту нормативно-правових актів.

ПК 11. Обґрунтовування та мотивування проєктів нормативно-правових актів, юридична аргументація прийняття рішень.

ПК 12. Знання основних структурних вимог до нормативно-правових актів, розуміння значення їх додержання.

ПК 13. Знання основних мовно-стилістичних правил і вимог до тексту нормативно-правових актів, правил використання юридичної термінології.

ПК 14. Знання та навички проведення експертизи нормативно-правового акту (його проекту).

ПК 15. Знання особливостей проведення експертизи нормативно-правових актів на відповідність Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.

ПК 16. Знання основних способів попередження нормотворчих помилок.

ПК 17. Розуміння значення державної реєстрації нормативно-правових актів як одного з елементів механізму забезпечення реалізації Конституції України.

ПК 18. Здатність аналізувати основні тенденції, а також встановлювати перспективи удосконалення нормотворчої діяльності та державної реєстрації нормативно-правових актів в аспекті реформування державно-правового життя.

ПК 19. Розуміння значення опублікування та набрання чинності нормативно-правовими актами.

ПК 20. Знання видів та основних суб'єктів здійснення упорядкування різних видів нормативно-правових актів.

ПК 21. Уміння самостійно готувати проекти актів, враховуючи основні вимоги до їх форми, структури та змісту.

1.6. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти:

РН НД 1.1 Розуміння сучасних доктринальних підходів до таких понять, як «правотворчість», «нормотворчість» і використання їх при дослідженні пов'язаних правових явищ та процесів.

РН НД 1.2. Здатність застосовувати системний підхід при дослідженні особливостей правового регулювання процедурно-процесуальних особливостей нормотворчої діяльності в Україні та закордоном.

РН НД 1.3. Використовувати провідні методики, інструментарій, орієнтуватися в правилах та вимогах формування змісту нормативно-

правових актів.

РН НД 1.4. Здатність самостійно збирати, систематизувати і аналізувати інформацію в процесі нормотворчості.

РН НД 1.5. Уміння застосовувати інноваційні підходи до вирішення проблем у сфері нормотворчої діяльності та процесу, а також державної реєстрації нормативно-правових актів.

РН НД 2.1. Використовувати набуті знання під час проведення правової експертизи.

РН НД 2.2. Здатність самостійно опрацьовувати дані, необхідні в процесі проведення антикорупційної і цифрової експертиз.

РН НД 2.3. Застосовувати набуті навички впродовж проведення антикорупційної і цифрової експертизи.

РН НД 3.1. Здатність до критичного аналізу проблем адаптації та гармонізації національної системи законодавства до законодавства ЄС.

РН НД 3.2. Здатність орієнтуватися у законодавчо встановлених особливостях проведення державної реєстрації нормативно-правових актів.

РН НД 3.3. Оцінювати сучасний стан, а також перспективи удосконалення різних аспектів і напрямів нормотворчості.

РН НД 3.4. Здатність до аналізу зарубіжного досвіду щодо підготовки проектів і реєстрації нормативно-правових актів органами публічної адміністрації

РН НД 3.5. Вміння орієнтуватись в особливостях прийняття нормативно-правових актів органами державної влади та місцевого самоврядування.

1.6. Модулі програми навчальної дисципліни.

Модуль 1. Загальні засади нормопроектальної техніки і державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації

Модуль 2. Експертиза нормативно-правових актів (проектів) публічної адміністрації

Модуль 3. Особливості прийняття і державної реєстрації нормативно-правових актів органів державної влади і місцевого самоврядування.

2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці)

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура та кількість годин
Кількість кредитів ЄКТС: 4,0 Кількість модулів: 3 Загальна кількість годин: 120 Тижневих годин: 4	Рівень освіти – другий (магістерський) Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право»	Модуль 1 Лекції: 6 Практичні заняття: 6 Самостійна робота: 24 Модуль 2 Лекції: 6 Практичні заняття: 6 Самостійна робота: 24 Модуль 3 Лекції: 8 Практичні заняття: 8 Самостійна робота: 32 Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні засади нормопроектувальної техніки і державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації

Теоретико-правові засади правотворчості в Україні. Доктринальні засади правотворчості. Поняття і сутність. Принципи правотворення. Правотворення і правотворчість: зміст та співвідношення категорій. Нормативно-правовий акт: поняття, класифікація, вимоги, структура. Процедурні аспекти прийняття нормативно-правових актів суб'єктами публічного адміністрування. Актуальні проблеми сучасного правотворення в Україні.

Нормопроектувальна техніка як одна із засад правової політики держави. Принципи і правила нормопроектувальної техніки. Структура нормопроектувальної техніки. Головні помилки в процесі нормопроектування. Сучасні засоби та способи удосконалення нормопроектувальної техніки в Україні.

Правові засади державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації. Порядок ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів. Суб'єкти здійснення державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації. Підтримання законності і транспарентності у сфері державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації. Шляхи удосконалення державної реєстрації нормативно-правових актів.

Модуль 2. Експертиза нормативно-правових актів (проектів) публічної адміністрації.

Експертиза проектів нормативно-правових актів публічної адміністрації Правове регулювання експертизи проектів нормативно-правових актів публічної адміністрації. Правова експертиза як запорука якісного (як складова) нормотворення. Принципи проведення і методологія правової експертизи проектів нормативно-правових актів публічної адміністрації. Суб'єкти проведення правової експертизи проектів нормативно-правових актів публічної адміністрації. Головні вектори (шляхи) удосконалення правової експертизи проектів нормативно-правових актів публічної адміністрації в Україні.

Методологічні засади проведення експертизи нормативно-правових актів на відповідність Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. Правове забезпечення проведення антикорупційної, цифрової експертизи антидискримінаційної і гендерно-правової (проектів) нормативно-правових актів публічної адміністрації. Зміст і необхідність проведення антикорупційної, цифрової: антидискримінаційної і гендерно-

правової експертизи (проектів) нормативно-правових актів публічної адміністрації.

Принципи і методологія проведення антикорупційної, цифрової, антидискримінаційної і гендерно-правової експертизи (проектів) нормативно-правових актів публічної адміністрації. Суб'єкти проведення антикорупційної і цифрової експертизи (проектів) нормативно-правових актів публічної адміністрації. Актуальні проблеми правового регулювання антикорупційної, цифрової, антидискримінаційної і гендерно-правової експертизи (проектів) нормативно-правових актів публічної адміністрації.

Модуль 3. Особливості прийняття і державної реєстрації нормативно-правових актів органів державної влади і місцевого самоврядування.

Порядок підготовки проектів і реєстрація нормативно-правових актів публічної адміністрації в зарубіжних країнах. Законодавче забезпечення правотворчої діяльності в країнах зі сталими демократичними традиціями. Процесуальні аспекти (Порядок) прийняття нормативно-правових актів публічної адміністрації в зарубіжних країнах. Зарубіжний досвід проведення експертизи (проектів) нормативно-правових актів публічної адміністрації. Шляхи удосконалення правотворчої діяльності публічної адміністрації в Україні з урахуванням досвіду провідних країн світу.

Правове регулювання прийняття і державної реєстрації нормативно-правових актів органів державної виконавчої влади. Система нормативно-правових актів органів державної виконавчої влади. Порядок розробки, прийняття і набуття чинності нормативно-правових актів органів державної виконавчої влади. Підстави для відмови в державній реєстрації нормативно-правових актів органів державної виконавчої влади. Проблемні питання прийняття і державної реєстрації нормативно-правових актів органів державної виконавчої влади.

Правове регулювання розробки і прийняття нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування. Особливості формування системи

нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування та її місце в системі національного законодавства. Порядок розробки, прийняття і набуття чинності нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування. Питання створення та функціонування реєстрів нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування. Контроль у сфері нормотворчої діяльності органів місцевого самоврядування: актуальні проблеми та перспективи.

Судова правотворчість: поняття і зміст. Роль судових рішень (практики) у сучасному нормотворенні. Юридична техніка в сучасній судовій практиці. Практика оскарження актів органів виконавчої гілки влади. Актуальні питання оскарження рішень органів місцевого самоврядування.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять:

- форми організації освітнього процесу: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи.

- види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота – вид поза аудиторної роботи навчального характеру, яка спрямована на вивчення програмного матеріалу навчального курсу. Під час самостійної роботи студент має самостійно опрацювати конспекти лекцій, рекомендовану літературу, нормативні акти, матеріали емпіричних досліджень до тем, що виносяться на практичні заняття.

Формами самостійної роботи студентів є: доопрацювання матеріалів лекцій; робота в інформаційних мережах; наукове повідомлення з вузькоспеціальною проблематикою; підготовка тематичних презентацій; підготовка та публікація наукових статей, тез тощо; розробка схем, таблиць з

тем початкової дисципліни; анотування наукових статей і монографій; здійснення аналізу законопроектів та змін законодавства.

Самостійна робота студентів полягає у вивченні додаткової навчальної, наукової літератури, ознайомленні із законодавством про адміністративну процедуру інших країн, вивченні практики прийняття адміністративних актів, аналізуванні актів «м'якого права» Європейського Союзу. Самостійна робота призначена для поглиблення знань студентів із тем, що передбачені навчальною дисципліною.

4.3. Освітні технології та методи навчання

- освітні технології: проблемного навчання, контекстного навчання, студентоцентроване навчання, аудіо-візуальні технології, наукові дискусії, інтерактивні технології, ІТ-технології тощо;

- методи навчання: поєднання словесних, наочних та практичних методів, метод проблемного викладання, прес-конференції, ділові ігри, мозкові штурми, моделювання професійних ситуацій, кейс-метод, метод дискусії, круглий стіл тощо.

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

Формами контролю знань студентів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 2, 3, 4);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів (тестів).

За результатами практичних занять студент може отримати до 80 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік, який відбувається у формі захисту підсумкової письмової роботи на останньому практичному занятті.

Залік з навчальної дисципліни «Порядок прийняття та державна реєстрація нормативно-правових актів публічної адміністрації» студент отримує у разі набрання в результаті роботи на практичних заняттях та захисту підсумкової контрольної роботи від 60 до 100 балів.

Максимальна кількість балів за підсумкову письмову роботу – 20 балів.

За результатами підсумкової письмової роботи студент може отримати 0, 5, 10, 15, 20 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Підсумкова письмова робота студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 20	max 10	max 15	max 10	max 15	max 10	max 20	max 100

Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 4	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	3	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі

		помилки.
	2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 20	1. Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. 2. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. 3. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	1. Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. 2. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела та власні висновки. 3. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	1. Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. 2. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела та власні висновки. 3. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять, суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	1. Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог кафедри щодо форми роботи. 2. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. 3. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	1. Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела і містить методологічні помилки. 2. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію суджень і проаналізувати інформацію. 3. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Залік	Max 100	Відмінне володіння матеріалом із дисципліни.
	Min 60	Достатнє засвоєння матеріалу з дисципліни.

**4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення
навчальної дисципліни
Нормативно-правові акти**

1. Висновки за результатами проведення гендерно-правової експертизи актів законодавства за 2018 рік. URL: https://minjust.gov.ua/gender_2018
2. Деякі питання здійснення правової експертизи проектів нормативно-правових актів на наявність корупціогенних норм: роз'яснення Міністерства юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_32220
3. Деякі питання цифрового розвитку. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 р. № 56 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56-2019-%D0%BF#Text>
4. Деякі питання проведення антикорупційної експертизи. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v1219323-08>
5. Деякі питання проведення гендерно-правової експертизи: Наказ Міністерства юстиції України від 12.05.2006 р. № 42/5 URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v42_5323-06
6. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відом. Верхов. Ради України. 1996. № 30. № 141.
7. Методичні рекомендації щодо розроблення проектів законів та дотримання вимог нормопроектної техніки, схвалені постановою колегії Міністерства юстиції України від 21.11.2000 р., № 41 / О. В. Богачова, В. Г. Вараксина та ін. Київ: Центр правової реформи і законопроектних робіт при Міністерстві юстиції України. 1999. 45 с.
8. Методичні рекомендації щодо розроблення проектів законів та дотримання вимог нормопроектної техніки, схвалені постановою колегії Міністерства юстиції України від 21 листопада 2000 р. № 41. Нормотворча діяльність: Збірник нормативно-правових актів та метод. рекомендацій. Київ: Вид. Дім «Ін Юре», 2001. С. 219 – 230.

9. Питання проведення антидискримінаційної експертизи та громадської антидискримінаційної експертизи проектів нормативноправових актів URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/61-2013-%D0%BF>

10. Питання проведення гендерно-правової експертизи: постановаи Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. № 997. URL: <https://minjust.gov.ua/m/pravovi-zasadi-provedennyagenderno-pravovoi-ekspertizi>

11. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 № 1861-VI. Відом. Верхов. Ради України. 2010. № 14, 15, 16, 17. Ст. 133.

12. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. Офіц. вісн. України. 2014. № 87. Стор. 156. Ст. 2474.

13. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. Відом. Верхов. Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.

14. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 04.04.1995 № 116/95-ВР. Відом. Верхов. Ради України. 1995. № 19. Ст. 134.

15. Про Єдиний державний реєстр нормативних актів: Указ Президента України від 27.06.1996 № 468/96. Урядовий кур'єр від 04.07.1996.

16. Про запровадження Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та здійснення правової інформатизації України: Постанова Кабінету міністрів України від 11.12.1996 № 1504. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1504-96-п>

17. Про здійснення експертизи проектів законів та проектів актів Кабінету Міністрів України, а також нормативно-правових актів, на які поширюється вимога державної реєстрації, щодо відповідності положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини: Наказ Міністерства юстиції України від 20.08.2008 р. № 1219/7 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v1219323-08>.

18. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та користування ним: Постанова Кабінету

Вісник України від 23.04.2001 № 376. Офіц. вісн. України. 2001. № 17. Ст. 747.

19. Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади: Постанова Кабінету міністрів України від 28.12.1992 № 731. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/731-92-п>

20. Про затвердження Положення про порядок здійснення обліку та систематизації законодавства в органах та установах юстиції України: Наказ Міністерства юстиції України від 15.04.2004. № 31/5. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v31-5323-04>

21. Про вдосконалення порядку державної реєстрації нормативно-правових актів у Міністерстві юстиції України та скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів: Наказ Міністерства юстиції України від 12.04.2005 № 34/5. Офіц. вісн. України. 2005. № 15. Ст. 799.

22. Про затвердження Положення про порядок роботи з законопроектами та іншими документами, що вносяться Президентом України на розгляд Верховної Ради України: затв. Указом Президента України від 30.03.1995 № 270/95. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/270/95>

23. Про поліпшення організації законопроектної діяльності: затв. Указом Президента України від 26.11.2003 № 1348/2003. Офіц. вісн. України. 2003. № 51. Т. 1. Ст. 2661.

24. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228. Офіц. вісн. 17 України. 2014. № 54. Ст. 1455.

25. Про Положення про порядок підготовки та внесення проектів актів Президента України: затв. Указом Президента України від 15.11.2006 № 970/2006. Офіц. вісн. України. 2006. № 47. Ст. 3123.

26. Про заходи щодо вдосконалення нормотворчої діяльності органів виконавчої влади: затв. Указом Президента України від 09.02.1999 № 145/99. Офіц. вісн. України. 1999. № 6. С. 18.

27. Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи: Наказ Міністерства юстиції України від 24.04.2017 р. № 1395/5 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17>

28. Про затвердження Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру: затв. Постановою Кабінету міністрів України від 17.06.1994 № 422. Зібрання постанов Уряду України. 1994. № 10. Ст. 251.

29. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950. Офіц. вісн. України. 2007. № 54. Ст. 2180.

30. Про затвердження Правил підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2005 № 870. Офіц. вісн. України. 2005. № 36. Ст. 2200.

31. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996. Офіц. вісн. України. 2010. № 84. Ст. 2945.

32. Проект Закону про засади державної антикорупційної політики на 2020-2024 роки. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70007

33. Рішення Конституційного Суду України від 09.07.1998 № 12-рп/98 (справа про тлумачення терміну «законодавство»). Офіц. вісн. України. 1998 р. № 32. С. 59.

34. Рішення Конституційного Суду України від 28.03.2001 № 2-рп/2001 (справа про позачерговий розгляд законопроектів). Офіц. вісн. України. – 2001. № 15. Ст. 658.

Література:

Основна література:

1. Андрусів Л. Теоретико-правові засади системи нормативно-правових актів / Л. Андрусів // Підприємництво, господарство і право. 2017. № 4. С. 128-131.
2. Богачова О. В. Законотворчий процес в Україні: проблеми вдосконалення : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Інститут законодавства Верховної Ради України. Київ, 2006. 238 с.
3. Гетьман Є. А. Нормотворчий процес органів виконавчої влади та його стадії. Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2013. № 27. С. 173-181.
4. Ковач Я. В. Локальні нормативно-правові акти місцевого самоврядування: поняття, особливості, проблеми правового регулювання [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Ковач Ярослава Вікторівна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків, 2018. - 20 с.
5. Кунєв Ю. Д. Державна реєстрація нормативно-правових актів: дуалізм моделі реалізації / Ю. Д. Кунєв, А. А. Левдик // Правова позиція. - 2016. - № 2. - С. 23–31.
6. Легін Л. Зарубіжний досвід забезпечення права на інформацію про нові нормативно-правові акти : Правове регулювання суспільства та проблеми юридичної техніки : матеріали науково-практичної інтернет-конференції (ІваноФранківськ, 15 грудня 2015 року). Івано-Франківськ : Лабораторія академічних досліджень та правового регулювання, 2015. С. 25-27.
7. Нестерович В.Ф. Конституційно-правові засади впливу громадськості на прийняття нормативно-правових актів: зарубіжний та український досвід: Дис.... доктора юрид. наук: 12.00.02 / ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка. Суми, 2015. 456 с.
8. Петришина М. О. Нормопроектувальна техніка як засіб формування системи дієвого та ефективного законодавства в Україні: теоретико-правовий

підхід / М. О. Петришина, Т. С. Мала. Актуальні питання публічного та приватного права. 2014. № 3(08). С. 256 – 263.

9. Плотнікова М.В. Доцільність запровадження електронного оприлюднення нормативно-правових актів в Україні. Правовий вісник Української академії банківської справи. 2015. № 2 (13). С. 14–19.

10. Рибікова Г. В. Предмет правової експертизи нормативно-правових актів / Г. В. Рибікова // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. - 2016. - № 1. - С. 53-59.

11. Романюк Я. Судова правотворчість в умовах реформування правосуддя: постановка проблеми. *Право України*. 2016. № 10. С. 9-19.

12. Хомов, С. М. Громадська антикорупційна експертиза як засіб запобігання корупції в діяльності Державної фіскальної служби України. Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Право. 2015. Вип. 2. С. 278-283.

Додаткова література:

1. Бойко Г. І. Юридична конструкція як засіб юридичної техніки. Актуальні проблеми держави і права. 2014. Вип. 73. С. 190-198.

2. Волошина Я. В. Розробка нормативно-правових актів місцевого самоврядування: теоретико-правовий аналіз. Державне будівництво та місцеве самоврядування. Зб. наук. праць. 2017. Вип. 34. С. 247 – 257.

3. Гиляка О. Юридичний документ: особливості та законодавче регулювання. Вісник Національної академії правових наук України. 2014. № 3. С. 165-171.

4. Ільницький М. Електронне оприлюднення правових актів у сфері публічного управління. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія право. Ужгород, 2015. Випуск 25. Том. 2. Частина 2. С. 126-129.

5. Предместніков О. Повноваження Міністерства юстиції України у сфері державної правової політики: нормотворчість і правова експертиза / О. Предместніков // Підприємництво, господарство і право. 2016 № 4. С. 56-61.

6. Рибікова Г. В. Правова експертиза нормативно-правових актів як правова категорія та наукова доктрина. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 4 (29) 2013. С. 28-32.

7. Рибікова Г. В. Правова експертиза нормативно-правових актів як правова категорія та наукова доктрина. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 4 (29) 2013. С. 28-32.

8. Стецюк Н. В. Технологія судової правотворчості: загальнотеоретична характеристика: Дис. ... канд.. юрид. наук: 12.00.01 / Н. В. Стецюк. – Львів, 2011. – 205 с.

9. Філик Н. В. Окремі питання юридичної техніки в правозастосовній діяльності судових органів. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2010. № 1. С. 47-50.

10. Щербина В. Різновиди засобів законодавчої техніки. Порівняльно-аналітичне право. 2017. № 4. С. 43-46.

Інтернет-ресурси:

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адміністративного права. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605:administratyvna-protsedura&Itemid=151

Додаток 1

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності. (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	ПК 1. Знання доктринальних положень щодо розуміння основних принципів правотворчості. ПК 3. Уміння визначати проблеми у сфері правового забезпечення правотворчості в Україні та у зарубіжних державах.
ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПК 2. Навички щодо визначення актуальних проблем сучасного правотворення. ПК 4. Знання основних напрямів діяльності з адаптації національної системи законодавства до законодавства ЄС.
ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПК 5. Уміння визначати проблеми нормативно-правового регулювання техніко-технологічних складових правотворчості та нормотворчої діяльності. ПК 9. Здатність розуміти основні завдання Міністерства юстиції України у питаннях розробки правил та засобів нормотворчої техніки.
ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПК 6. Знання у сфері використання провідних методик, інструментарію, вимог та правил формування змісту нормативно-правових актів. ПК 14. Знання та навички проведення експертизи нормативно-правового акту (його проекту).
ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ПК 10. Знання та уміння встановлювати умови та фактори застосування правил формування змісту нормативно-правових актів. ПК 11. Обґрунтовування та мотивування проєктів нормативно-правових актів, юридична аргументація прийняття рішень.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	ПК 7. Оцінка взаємодії міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України у контексті удосконалення нормотворчої діяльності. ПК 8 Здатність аналізувати зарубіжний досвід нормотворчої діяльності та виявляти основні напрями підвищення її ефективності.
ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.	ПК 12. Знання основних структурних вимог до нормативно-правових актів, розуміння значення їх додержання. ПК 13. Знання основних мовно-стилістичних правил і вимог до тексту нормативно-правових актів, правил використання юридичної термінології.
ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.	ПК 15. Знання особливостей проведення експертизи нормативно-правових актів на відповідність Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. ПК 17. Розуміння значення державної реєстрації нормативно-правових актів як одного з елементів механізму забезпечення реалізації Конституції України. ПК 18. Здатність аналізувати основні тенденції, а також встановлювати перспективи удосконалення нормотворчої діяльності та державної реєстрації нормативно-правових актів в аспекті реформування державно-правового життя.
ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.	ПК 16. Знання основних способів попередження нормотворчих помилок. ПК 19. Розуміння значення опублікування та набрання чинності нормативно-правовими актами.
ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.	ПК 20. Знання видів та основних суб'єктів здійснення упорядкування різних видів нормативно-правових актів. ПК 21. Уміння самостійно готувати проекти актів, враховуючи основні вимоги до їх форми, структури та змісту.
СК – спеціальні компетентності (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.	ПК 1. Знання доктринальних положень щодо розуміння основних принципів правотворчості. ПК 3. Уміння визначати проблеми у сфері правового забезпечення правотворчості в Україні та у зарубіжних державах.
СК 2.Здатність аналізувати та оцінювати	ПК 2. Навички щодо визначення актуальних

вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.	проблем сучасного правотворення. ПК 4. Знання основних напрямів діяльності з адаптації національної системи законодавства до законодавства ЄС.
СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.	ПК 7. Оцінка взаємодії міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України у контексті удосконалення нормотворчої діяльності. ПК 8 Здатність аналізувати зарубіжний досвід нормотворчої діяльності та виявляти основні напрями підвищення її ефективності.
СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.	ПК 5. Уміння визначати проблеми нормативно-правового регулювання техніко-технологічних складових правотворчості та нормотворчої діяльності. ПК 6. Знання у сфері використання провідних методик, інструментарію, вимог та правил формування змісту нормативно-правових актів.
СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.	ПК 14. Знання та навички проведення експертизи нормативно-правового акту (його проекту).
СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.	ПК 9. Здатність розуміти основні завдання Міністерства юстиції України у питаннях розробки правил та засобів нормотворчої техніки. ПК 16. Знання основних способів попередження нормотворчих помилок.
СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.	ПК 10. Знання та уміння встановлювати умови та фактори застосування правил формування змісту нормативно-правових актів. ПК 11. Обґрунтовування та мотивування проєктів нормативно-правових актів, юридична аргументація прийняття рішень.
СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.	ПК 11. Обґрунтовування та мотивування проєктів нормативно-правових актів, юридична аргументація прийняття рішень. ПК 13. Знання основних мовно-стилістичних правил і вимог до тексту нормативно-правових актів, правил використання юридичної термінології.
СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямами (галузями) юридичної діяльності.	ПК 15. Знання особливостей проведення експертизи нормативно-правових актів на відповідність Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.
СК1.2. Здатність демонструвати знання й розуміння правових систем в умовах глобалізації.	ПК 20. Знання видів та основних суб'єктів здійснення упорядкування різних видів нормативно-правових актів.
СК1.3. Здатність розрізняти принципи	ПК 17. Розуміння значення державної

інститутів публічного і приватного права в юридичній діяльності.	реєстрації нормативно-правових актів як одного з елементів механізму забезпечення реалізації Конституції України.
СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.	ПК 18. Здатність аналізувати основні тенденції, а також встановлювати перспективи удосконалення нормотворчої діяльності та державної реєстрації нормативно-правових актів в аспекті реформування державно-правового життя.
СК1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).	ПК 19. Розуміння значення опублікування та набрання чинності нормативно-правовими актами. ПК 21. Уміння самостійно готувати проекти актів, враховуючи основні вимоги до їх форми, структури та змісту.

Додаток 2

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
ПРН – результати навчання за спеціальністю /спеціалізацією (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.	№1	РН НД 1.1 Розуміння сучасних доктринальних підходів до таких понять, як «правотворчість», «нормотворчість» і використання їх при дослідженні пов'язаних правових явищ та процесів.
ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та	№ 1	РН НД 1.2. Здатність застосовувати системний підхід при дослідженні особливостей правового регулювання процедурно-процесуальних особливостей нормотворчої діяльності в Україні та закордоном.

перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.		
ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.	№ 1	РН НД 1.3. Використовувати провідні методики, інструментарій, орієнтуватися в правилах та вимогах формування змісту нормативно-правових актів. РН НД 1.5. Уміння застосовувати інноваційні підходи до вирішення проблем у сфері нормотворчої діяльності та процесу, а також державної реєстрації нормативно-правових актів.
ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.	№1	РН НД 1.4. Здатність самостійно збирати, систематизувати і аналізувати інформацію в процесі нормотворчості.
ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.	№ 2	РН НД 2.1. Використовувати набуті знання під час проведення правової експертизи.
ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.	№2	РН НД 2.2. Здатність самостійно опрацьовувати дані, необхідні в процесі проведення антикорупційної і цифрової експертизи. РН НД 2.3. Застосовувати набуті навички впродовж проведення антикорупційної і цифрової експертизи.
ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.	№ 3	РН НД 3.1. Здатність до критичного аналізу проблем адаптації та гармонізації національної системи законодавства до законодавства ЄС.
ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.	№3	РН НД 3.2. Здатність орієнтуватися у законодавчо встановлених особливостях проведення державної реєстрації нормативно-правових актів.
ПРН16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів,	№3	РН НД 3.5. Вміння орієнтуватись в особливостях прийняття нормативно-правових актів органами державної влади та

обґрунтувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.		місцевого самоврядування.
ПРН1.2. Демонструвати знання й розуміння проблематики глобалізації в контексті розвитку сучасних правових систем.	№3	РН НД 3.4. Здатність до аналізу зарубіжного досвіду щодо підготовки проєктів і реєстрації нормативно-правових актів органами публічної адміністрації
ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.	№ 3	РН НД 3.3. Оцінювати сучасний стан, а також перспективи удосконалення різних аспектів і напрямів нормотворчості.

Додаток 3

Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання та предметних компетентностей у програмі навчальної дисципліни

Результати навчання за навчальною дисципліною / модулями	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П
	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2
Модуль 1																								
РН НД 1.1.	•	•																						
РН НД 1.2.		•	•																					
РН НД 1.3.		•																						
РН НД 1.4.				•																				
РН НД 1.5.					•																			
РН НД 1.6.						•				•														
РН НД 1.7.							•																	
РН НД 1.8.								•	•															
РН НД 1.9.											•													
Модуль 2																								
РН НД 2.1.												•	•											
РН НД 2.2.														•										
РН НД 2.3.															•									
РН НД 2.4.																•								
РН НД 2.5.																	•							
РН НД 2.6.																		•						

